

**Judah ha-Kohen's Midrash ha-Hokma'**

Judah ha-Kohēn, *Midrash ha-Hokmā*: (lost) Arabic, c. 1230, Toledo; (extant) Hebrew, c. 1247, N. Italy.

The work covers [1] the world of 'generation and corruption' / physical sciences, and [2] the world of the spheres / mathematical sciences, drawing from two conceptual realms: [1] summaries of Greco-Arabic works of philosophy / science; [2] philosophical / scientific interpretation of the Hebrew Bible, Rabbinic sources, and the Hebrew letters. (Recent study: Arndt, Sabine. 'Judah ha-Cohen and the Emperor's Philosopher'. Doctoral thesis, St Cross College, University of Oxford. 2016.)

World-view shared by [a] the Hebrew Bible / Judaism and [b] Greco-Arabic philosophy / science Excerpted from the introduction of <i>Midrash ha-Hokmā</i>	
... Since all of the Holy Blessed One's fashionings are divided into three categories – the spiritual; the [celestial] spherical; and the world of generation and corruption – therefore the philosophers divided [the totality of] the sciences into three categories: natural science; mathematical science; and divine science. ...	לפי שכל יצירותיו של ה'ב'ה' נחלקים לשלשה חלקים. רוחני וגלגלי ועולם ההויה וההפסד. לפיכך חלקו הפילוסופים את [כלל] החכמות לשלשה חלקים. חכמת הטבע. וחכמת הלמודים. ו[ה]חכמה האלהית
... There are many verses in our holy Torah and in the rest of the holy books in which these three worlds are mentioned. In the Torah: as is written, 'Indeed, unto the Lord, your God, are the heavens and the heavens of the heavens, the earth and all that is within it' (Deuteronomy 10:14). 'The heavens' refers to the spiritual world; for this term, viz. 'heavens', is equivocal: it indicates the spiritual world, and also the [celestial] spherical one, and air. However, 'the heavens of the heavens' is said only with reference to the [celestial] spheres alone. It is a term denoting a possessive relationship.	ויש בתורתנו הקדושה ובשאר ספרי הקדש הרבה פסוקים שהזכיר בהן אלו השלשה עולמות בתורה דכתי' הן לה"י אלהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה. השמים הוא העולם הרוח[א]ני כי זה השם של (או: על) שמים הוא שותף יורה על העולם הרוח[א]ני. וגם על הגלגלי ועל האויר. אבל שמי השמים אינו נאמר כי אם על הגלגלים בלבד והוא שם לווי קניה

Complementarity & tension: [a] the Hebrew Bible / Judaism and [b] Greco-Arabic philosophy / science; ibid.	
... I leaned on the Lord, God of Israel, and bestirred my bosom – I, Judah the Priest, the insignificant, who is amongst the least of those 'exiles of Jerusalem who are in Sepharad' (Obadiah 1:20), may his Rock keep him; and I composed this book, entitling it <i>Midrash Ha-Hokma</i> / / <b>מדרש החכמה</b> 'The Exposition of Wisdom'. In it, I included the subject matter of all those books which I mentioned [viz. the works of the philosophers], on account of two matters. 1. From here, anyone who wishes to research those wisdoms will know, from the outset, what utility he will attain from those books; and also: by means of this work, he will [be able to] research the allusions coming from our divine science. 'He who understands will understand; and if he merits, he will discern.' 2. The second utility: There being such who already burdened his thought and wasted his time with those books, [the present work] shall be for him an agent to bring him back to occupy himself with our holy Torah	נשענתי ב"י אלהי ישראל ונערתי חצני אני יהודה כהן הקטן מקטני בני גלות ירושלם אשר בספרד י"צ וחברתי זה הספר וקראתי שמו <b>מדרש החכמה</b> וכללתי בו ענייני כל אותן הספרים שהזכרתי בעבור שני דברים. האחד מי שירצה לעיין באותן החכמות ידע תחלה מכאן מה התועלת העולה בידו מאותם הספרים וגם יעיין בזה החבור ברמזים שמהחכמה האלהית שלנו והמבין יבין ואם יזכה יבחין. והתועלת השני[ת] להיות מי שכבר הטריח [את] מחשבתו ואבד [את] זמנו באותן הספרים יהיה לו [חיבור זה] מחזירנו להתעסק בתורתנו הקדושה

## Judah ha-Kohen's Midrash ha-Hokma'

Inherent limitations of science / philosophy; overcome by revelation

**Thus spoke [the author,]<sup>5</sup>** Judah the Priest, son of Solomon the Priest (may his soul repose in the Garden of God), of Toledo: When you investigate [these books]<sup>6</sup> and occupy your thought with these sciences, so that you attain knowledge of all this existence from beginning to end, in the end you will find that all that you have attained, even of knowledge of the two worlds, namely the world of the [celestial] spheres and the world of generation and corruption, which are attainable via sense-perception, is merely very little.<sup>7</sup> However, regarding the spiritual world, even if you know by rote all 13 discourses by Aristotle on the divine science, you will attain no more knowledge regarding that world than that there exists a prime mover, צור אחד [= a single fashioner [צַר] (?); or (as Sirat): Rock, One (?)], that is living, that is neither a body nor a power in a body; and that each sphere has an abstract intellect. It is [merely]<sup>9</sup> this which you will attain regarding that world, when you occupy your thought with those discourses.

...

Although all that exists constitutes these three worlds, the knowledge of the one of them, namely the spiritual one, subsumes the knowledge of the two; whereas the knowledge of it is not subsumed in the knowledge of the two. This is because it is their cause, whereas they come about on its account and they exist from its power. Therefore, he stated, 'Let not the wise man be proud of himself on account of his wisdom' etc. 'but rather it is on account of this that one who is proud of himself should be proud of himself' etc. (Jeremiah 9:22-23).

The philosophers have endeavoured to know all of these three [worlds] by means of reasoning alone. Now, this is knowledge of "cognition", the root of which is sense-perception, as he mentions in *On Demonstration* and in *De Anima*. Now, this is a wonder of wonders! How is one able to know, attain, and arrive from sense-perception at that which is not at all subject to sense-perception? Therefore, that little of it that they did attain, although it is like a drop in the sea, is no small thing for one who attained it on account of reasoning by means of the intellect, the root of which is sense-perception. For [that which was attained] is not whatsoever subject to sense-perception, as is stated 'No eye has seen it, O God, except for You' (Isaiah 64:3). Indeed, all that we perceive with our senses is corporeal; whereas it is not a body. Since the matter is thus, and via reasoning we have no means by which to attain the particulars of that science, which is

**אמר [המחבר]<sup>5</sup>** יהודה הכהן בר' שלמה הכהן נב'ג'א'ת' מטוליטולא כשאתה מעיין [באלו הספרים]<sup>6</sup> ותתעסק מחשבתך באלו החכמות בעבור שיעלה בידך ידיעת כל זה המצוי מראש ועד סוף אתה תמצא לבסוף כי לא יעלה בידך ואפילו מידיעת השני עולמים שהם עולם הגלגלי ועולם ההויה וההפסד המושגין בהרגש אלא דברים [מעטים\מעוטים]<sup>7</sup> מאד. אבל [מהעולם\בעולם]<sup>8</sup> הרוח[א]ני אפילו תדע בגרסא שלשה עשר מאמרות של ארסטו בחכמה [ה]אלהית לא יעלה בידך מידיעת אותו העולם יותר ממצאות מנענע ראשון צור אחד חי ואינו גוף ולא כח בגוף וכי יש לכל גלגל שכל מובדל זהו [בלבד]<sup>9</sup> העולה בידך מאותו עולם כשתעסק מחשבתך באותן המאמרות.

...

וא'ע'פ' שכל הנמצא הם אלו השלשה עולמות ידיעת האחד מהם והוא הרוח[א]ני הוא כולל ידיעת השנים ולא בידיעת השנים נכלל ידיעת אותו לפי שהוא עלה להם והם באים בעבורו ונמצאים מכחו ולפיכך אמ' אל יתהלל חכם בחכמתו וגו'. כי אם בזאת יתהלל המתהלל וגו'. ויחתרו הפילוסופים לדעת כל אלו הג' מסברא בלבד והיא דעת הכרה<sup>13</sup> שעקרו הוא ההרגש כאשר הזכיר בספר המופת ובספר הנפש וזה פלא פלאות היאך יוכל לידע ולהשיג ולהגיע מההרגש לדבר שאינו מורגש כלל לפיכך אותו המעט שהשיגו ממנו א'ע'פ' שהוא כטפה מן הים אינו מעט למי שהגיע אליו מפני הסברא מהשכל שעקרו ההרגש והוא אינו מורגש כלל שנ' עין לא ראתה אלהים זולתך לפי שאין אנו מרגישים כי אם גוף והוא אינו גוף והואיל והדבר כן ואין עמנו מצד הסברא במה נשיג<sup>14</sup> פרטי אותה חכמה שהיא עקר ועלה וראשית לאלו השתי חכמות של שני עולמות ראוי לומר על מי שלא נתעסק כי אם בחכמות אלו השני [עולמים\עולמות]<sup>15</sup> בלבד כולם תשובו ובואו נא ולא אמצא

## Judah ha-Kohen's Midrash ha-Hokma'

the root, cause, and beginning of these two sciences of the two worlds, it is fitting to say regarding one who has occupied himself with nothing more than the sciences of these two worlds, 'All of you turn and come now; I will not find a wise man among you' (Job 17:10). For the definite science is none other than that spiritual one; and one who knows it is called a wise man, as Aristotle said in the third discourse on that science. This is because this [viz. the spiritual] world is antecedent to these [other ones] in various manners. One who knows that science does not need to exert his thought with these; for he will know them immediately, with ease. However, one who knows no more than these two alone still needs knowledge of that one. Since we are unable to attain that science by means of reasoning alone, we therefore require tradition received person from person, from the Almighty.<sup>17</sup> It is for this reason that it is written, 'The heavens, heavens are unto the Lord; but the earth He has given to humans' (Psalm 115:16). This is as if to say: [as for] these two worlds, which are [a] the spiritual and [b] that of the [celestial] spheres – therefore He said [a] 'the heavens, [b] heavens are unto the Lord' – He did not endow humans with power to understand them with their own knowledge. This is because all of them, as He endowed them with that power, are on earth. It is because they are 'dwellers of houses of clay matter' (Job 4:19) that they are able to know the details of this world [with sense perception and intellection/via sense perception and intellect].<sup>18</sup> As for those two worlds, the knowledge of their essence was not given to humans [or: He did not give the knowledge of their essence to humans], but rather 'God has understood its way, and He has known its place' (Job 28:23). It is He who has made it known to His prophets alone, as is stated, 'For the Lord, God, does not do anything, excepting that he reveals His secret to His servants, the prophets' (Amos 3:7). ...

(Cf. Sirat, *History Jewish Philosophy*, p. 253; idem, 'La Qabbale d'après Juda B. Salomon ha-Cohen', pp. 191-193.)

בכח חכם. כי החכמה הודאית אינה כי אם אותה הרוח[א]נית והיודעה נקרא חכם כמו שאמ' ארסטו במאמר שלישי מאותה חכמה. לפי שזה העולם הוא נקדם<sup>16</sup> על אלו במיני הקדמות ומי שידע אותה חכמה אין צריך להטריח מחשבתו באלו כי מיד ידעם בקלות. אבל מי שאינו יודע כי אם שני אלו בלבד צריך הוא עדין לידיעת אותו. ולפי שאותה חכמה אין אנו יכולין להגיע אליה מהסברא בלבד לפיכך אנו צריכין לקבלה איש מפי איש מפי הגבורה.<sup>17</sup> ולפיכך כתו' השמים שמים ל"י והארץ נתן לבני אדם כלומר כי אלו השני עולמות שהם הרוח[א]ני וגם הגלגלי. ולפיכך אמ' השמים שמים ל"י לא נתן כח בבני אדם להבינם מדעתם מפני שכלם כמו שנתן להם אותו הכח בארץ. כי בעבור שהן שוכני בתי חומר יוכלו לידיע פרטי זה העולם [מפני ההרגש]בהרגש<sup>18</sup> והשכל. אבל אלו השני עולמות ידיעת מהותם לא נתן לאדם אלא אלהים הבין דרכה והוא ידע את מקומה והוא מודיע אותה לנביאיו בלבד כמו שנ' כי לא יעשה י"י אלהים דבר כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים ...

Preliminary Edition, based on MSS: BAV ebr. 338 (וטא) and Oxford Bodleian Michael 551 (Also consulted: MSS Parma 3023, Oxford Bodleian Pococke 343 (אפ), JTS 2301 (סמ), Russia St Petersburg 417 (רא) & ibid. 418 (רב)).

5. המחבר: וטא. החכם הגדול ר': פרמא. (ליתא): אפ, אמ, רא. 6. באלו הספרים: אמ, רא, פרמא. באלה הספרים: אפ. (ליתא): וטא. 7. מעטים: וטא. מעוטי: אמ, פרמא. 8. מהעולם: וטא. בעולם: אמ, פרמא. 9. בלבד: וטא, אפ, סמ, פרמא. (ליתא): אמ, רא, רב. ... 13. הכרה: אמ. הכרה": רא. השכל: סמ. הכרח: רב. הכרח: פרמא, אפ, וטא (מתוקן [מן "הכרה"]?). 14. נשיג: וטא, סמ, פרמא. שנשיג: אמ, אפ, רא, רב. 15. עולמות: וטא, רב. עולמים: אמ, סמ, פרמא, אפ, רא. 16. נקדם: וטא, פרמא, סמ, אפ. הנקדם: אמ, רא, רב. 17. מפי הגבורה: וטא, אמ, אפ, רא, רב. מפי משה מפי הגבורה: פרמא, סמ. 18. בהרגש: וטא. מפני ההרגש: אמ, סמ, אפ, רא, רב, פרמא.

Judah ha-Kohen's Midrash ha-Hokma'

Philosophers / scientists overstepping their limitations	
<p>Also, you see that similarly, in the Laws of the Stars, what Ptolemy tells indicates that the Land of Israel was not fit for prophecy. It [was] fit for its people be foolish dunces, in accordance with the inclination of the globe upon that line[?]. ... [It is for this reason that] the Holy Blessed One desired to have Israel and His prophets dwell there: in order to nullify the bad decree of the stars from them ....</p> <p>Therefore, 'there is astral influence over Israel' (Babylonian Talmud, Shabbat, 156a) - for the good, whether they are deserving or not deserving; however, 'there is not astral influence over Israel' (ibid.) - for the bad, if, according to their deeds, they are worthy to be rescued from it. ... Ptolemy said: As for, the rest of the parts of this quadrant which is adjacent to the middle of the inhabited region of the inhabitable land, one part of it contains the Land of Israel. It inclines to the northwestern side of this quadrant. It is the triad of Aries, Leo, and Sagittarius. Its prince is Jupiter, Mars, and Mercury. Therefore, the people of these regions were merchants and people of cunning. Aries and Mars dominate the Land of Syria and the Land of Israel. Therefore, its people were fools; they did not know the Lord. This is what Ptolemy said.</p> <p><b>Section:</b> There is a number of responses to this matter. 1. Even if we posit that Ptolemy spoke truth, we have upon what to rely, 'and relief and salvation will arise on our behalf from elsewhere' (cf. Esther 4:14), as we shall tell. 2. All the more so since we have a number of refutations to the words of Ptolemy regarding this judgment, and it is appropriate to say to him: 'when a matter of judgement is beyond you' (Deuteronomy 17:8). Let us first posit that his words are correct. We say that our favour depends on the supervision of the Holy Blessed One alone ...</p>	<p>וגם תראה כי כזה־בזה ספר תלמי במשפטי הכוכבים מה שמורה כי ארץ ישראל לא היתה ראויה לנבואה וראוי [היה] להיות אנשיה טפשים סכלים כפי נטיית הכדור על אותו הקו ... ו[על] כן [רצה הקב"ה] לשכן שם את ישראל ונביאיו כדי לבטל גזירת הכוכבים הרעה מהן ... הלכך יש מזל לישראל לטובה לעולם בין ראוין בין שאינן ראוין ואין מזל לישראל לרעה אם [הם] ראוין להנצל ממנה כפי מעשיהם ... אמר תלמי אך שאר חלקי זה הרבע הסמוך לאמצע כל היישוב מהארץ השכונה יש בחלק אחד ממנו ארץ ישראל והוא נוטה לצד צפון ומערב מזה הרבע והוא שילוש טלה אריה וקשת. והשר שלו צדק ומאדים וכוכב. ולפיכך היו אנשי אלו המקומות סוחרים ובעלי מרמה. וארץ סוריא וארץ ישראל ישפטו טלה ומאדים ולפיכך היו אנשיה שוטים לא ידעו את י"י וכן אמר תלמי. פרק כמה תשובות בדבר האחת אפילו נציע כי דברי תלמי אמת יש לנו על מה שנסמוך וריוח והצלה יעמוד לנו ממקום אחר כמו שנספר. וקל וחומר כי יש כמה תשובות על דברי תלמי בזה המשפט וראוי לומר לו כי יפלא ממך דבר למשפט [וגי']. ונציע תחלה כי דבריו אמת. ונאמר לפי שזכ[ו]תנו תלויה בהשגחת ה'ב'ה' בלבד</p>